

Samenvatting en Conclusie Avondmaalspeilingen

Peiling reguliere viering januari 2018

Normaal bezoekersaantal (ca. 300). 74 mensen hebben achteraf hun mening gegeven via een enquête. De informantengroep is overwegend 50+, waarvan grotendeels trouwe Avondmaalsbezoekers (49 altijd en 17 vaak).

Uit de enquêtes bleek dat de meeste informanten de verbondenheid met elkaar als belangrijk ervaren in het vieren van Avondmaal. Daarnaast werd het gedenken van het sterven van Jezus, het stilstaan bij vergeving/nieuwe kans krijgen en het vieren van de opstanding als belangrijk element genoemd. Een klein aantal mensen vond het echter weinig toevoegen aan een kerkdienst.

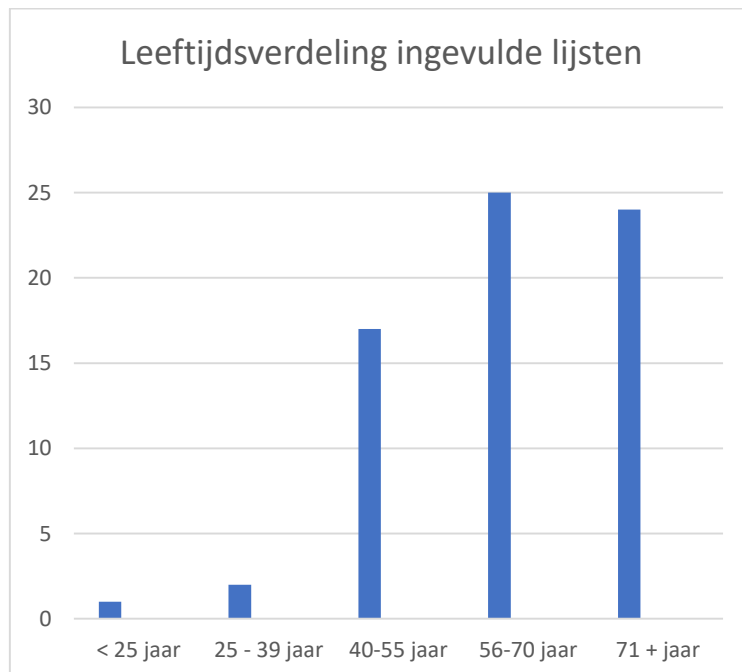
Het gros van de informanten vindt het prima zoals we nu lopend het Avondmaal vieren. Een klein deel wil liever blijven zitten en een klein deel zou de viering nog wat plechtiger willen. Ook vindt een deel van de informanten dat het wel wat lossier en vrolijker mag.

De hoeveelheid Avondmaalsvieringen wordt door meer dan de helft van de respondenten als prima ervaren. 40% zou wel minder willen en een enkeling meer.

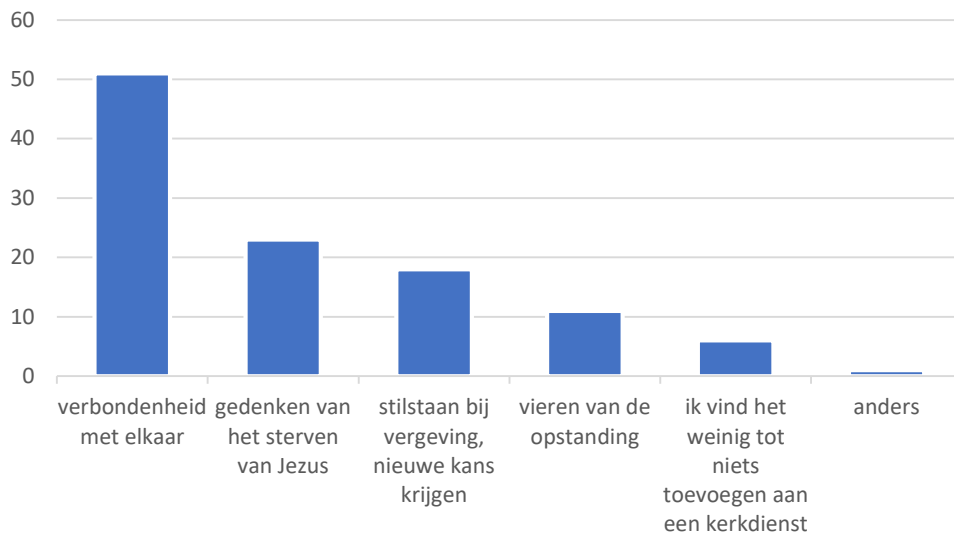
Van de respondenten vinden 46 mensen dat er voldoende rekening gehouden wordt met de kinderen, 1 x wordt nee geantwoord. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de grootste groep van de respondenten boven de 50 is en derhalve het kindertijdperk voorbij is.

Verder hebben we veel suggesties mogen ontvangen (zij bijlage). Onder andere over de rol van de kinderen in de Avondmaalsviering, maar ook over logistiek/praktische uitvoering, beleving, vrolijker/feestelijker, bewuster en rustiger, zittend, Avondmaal in aparte viering.

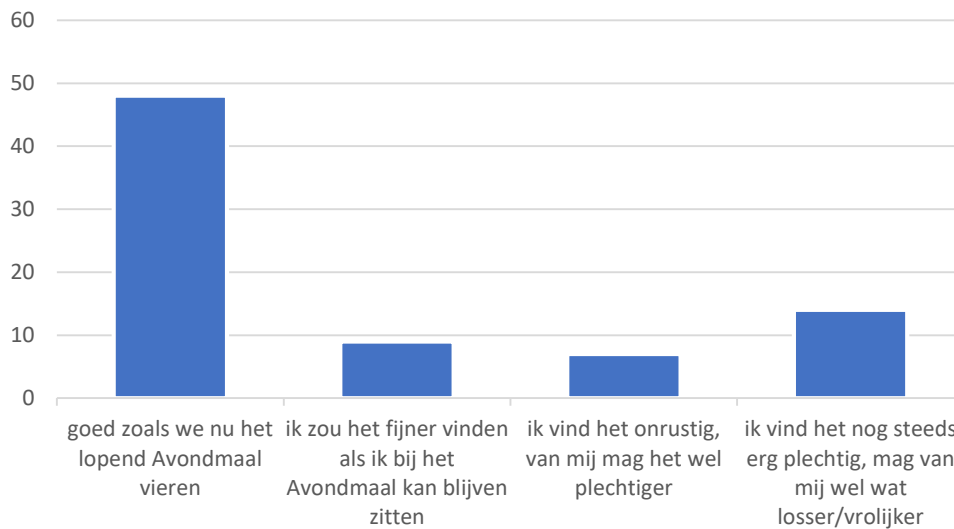
Onderstaand een visuele weergave van de vragen.

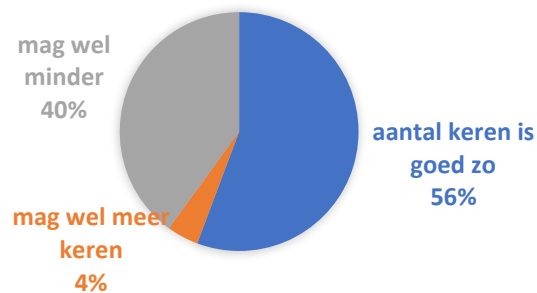
Wat vindt u / jij belangrijk bij de vieringen

Wat vindt u van de manier waarop we in de Ontmoetingskerk het Avondmaal vieren?

VIJF KEER PER JAAR VIEREN WE IN DE ONTMOETINGSKERK HET AVONDMAAL

Internetpeiling mei 2018 (om mensen die geen Avondmaalsviering bezoeken de kans te geven hun mening te geven)

32 mensen hebben via internet de enquête ingevuld. De leeftijdsverdeling van deze groep is meer homogeen. Ruim 80 % van deze mensen is een regelmatige Avondmaalsbezoeker waarvan 65 % bij de viering in januari 2018 aanwezig is geweest.

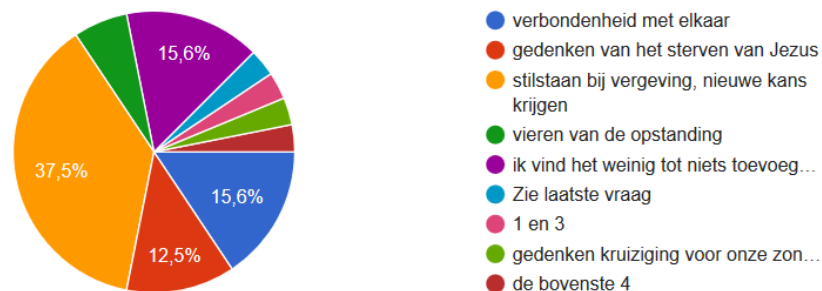
De tendens van de antwoorden uit deze peiling is conform die uit de enquête na de viering in januari. Dezelfde accenten worden genoemd bij wat mensen belangrijk vinden in de viering. Tevens vindt de meerderheid (56 %) de manier waarop we nu lopend het Avondmaal vieren goed. Ten aanzien van de kinderen vindt bijna 72 % van de respondenten dat er genoeg rekening wordt gehouden met de kinderen.

In deze peiling is specifiek gevraagd naar de reden van het niet gaan naar een Avondmaalsviering. 13 mensen hebben hierop antwoord gegeven. Argumenten die dan genoemd worden zijn: te lang, te saai, te serieus, te onrustig door het lopen, heb er niets mee, beleving is nu anders dan vroeger, te lang voor de kinderen.

Ook worden er veel suggesties gedaan ten aanzien van de inhoud van de viering, de beleving, de praktische uitvoering en de deelname van kinderen (zie bijlage).

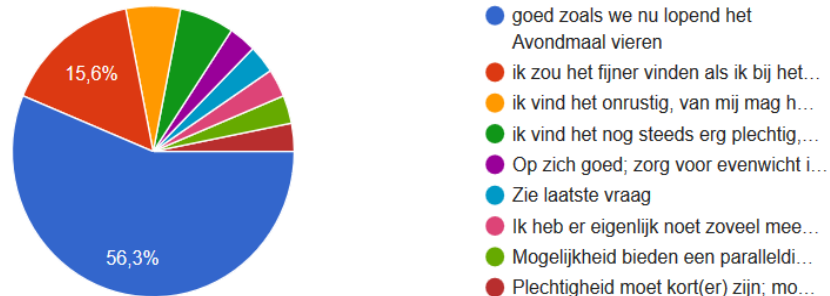
Wat vindt u/vind jij belangrijk bij de viering van het Avondmaal?

32 reacties

Wat vindt u/vind jij van de manier waarop we in de Ontmoetingskerk het Avondmaal vieren?

32 reacties

Tussentijdse Conclusie naar aanleiding van de peilingen

Het grootste deel van de bezoekende mensen ervaart de reguliere vieringen als goed. De lijst suggesties en informatie over wat mensen belangrijk vinden in de vieringen zijn input voor diaconie, kerkenraad en predikanten om de vieringen vorm te geven.

Er is echter ook een groep mensen binnen onze veelzijdige gemeente voor wie de huidige manier van Avondmaal vieren niet meer past. Er is een groep die de huidige vorm te onrustig vindt en daardoor beleving mist. En er is een groep die de viering nog te plechtig/serieus/formeel vindt.

Besloten wordt om twee experimenten te doen: een zittende, meer traditionele viering tijdens de Atriumviering. Ons inziens is de doelgroep van die viering en logistieke mogelijkheden binnen het Atrium daar het beste voor geschikt.

Anderzijds willen we een Hallo-Contactviering besteden aan het Avondmaal om een creatievere andere beleving/gesprek te hebben.

Na afloop van beide experimenten zullen de bezoekers wederom bevroegd worden op hun ervaringen.

Samenvatting Peilingen experimenten

Experiment zittende Viering in het Atrium op 3 juni 2018.

Normaal bezoekersaantal. 48 mensen hebben achteraf hun mening gegeven. Op de vraag wat de ervaring was met deze vorm van vieren antwoordden de meeste mensen positief/fijn/mooi (28), 11 mensen benadrukten de rust binnen de viering, 6 mensen gaven aan de viering positief te hebben ervaren maar het actieve element gemist te hebben en een enkeling benoemde het als plechtig en eerbiedig.

De positieve elementen werden vooral ervaren in de rust en concentratie, maar ook gezamenlijkheid/gemeenschap als ook de beleving/verdieping/betrokkenheid werden genoemd. Tevens werden praktische elementen als positief genoemd als het uitdelen van het brood, het blijven zitten, toegankelijkheid voor ouderen en de geschiktheid van het Atrium.

Als kritische kanttekeningen werden veel praktische dingen genoemd zoals de duur van het rondgaan van beker en brood, de warmte in het Atrium, de logistiek. Tevens werden er een aantal kritische kanttekeningen geplaatst over het gemis van de jeugd, de kloof met de grote kerkzaal en het gemis aan beleving door de beweging.

De vraag naar suggesties werd 7 x beantwoord met doorgaan, 9 x waren er praktische suggesties over logistiek en gebruik beker, een aantal mensen gaven aan toch liever beweging te willen, er werden een aantal suggesties gedaan over de invulling van de viering en een aantal mensen benoemden deze vorm als experiment/aanvulling.

Experiment Hallo Contact Viering in de Rank op 17 juni 2018

Bezoekersaantal van 50 hetgeen normaal is voor dit type viering. 26 mensen hebben achteraf hun mening gegeven. Op de vraag wat de ervaring was met deze vorm van vieren waren de meeste antwoorden positief (9) en gaven mensen aan meer beleving/verbondenheid te hebben ervaren (9). 5 mensen waren verrast, vonden het vernieuwende en zoekende positief en 4 mensen gaven aan dat hun ervaring hetzelfde was.

De positieve elementen werden vooral gezien in de beleving en betrokkenheid (10), de kleinschaligheid (5), het gevoel van gemeenschap/verbondenheid (5) en de losse, positieve sfeer (3)

Er waren 10 kritische kanttekeningen betreffende enerzijds de toepasbaarheid op de grote gemeente en dat het geen gewoonte moest worden, anderzijds bij het delen van het brood wat nog als hetzelfde werd ervaren. Een iemand noemde de verbazing weinig te beleven bij zo'n belangrijk ritueel.

Bij de suggesties kwam 5 x het vieren in een kring en hoe dat te optimaliseren. 9 mensen gaven aan dat het belangrijk is te blijven zoeken naar nieuwe vormen van het vieren van Avondmaal en hiertoe werden ook suggesties gegeven. Daarnaast werden nog 9 praktische suggesties gedaan over het breken van het brood en het gebruik van de wijnbeker. Tevens werd opgemerkt dat er nagedacht moet worden hoe om te gaan met allergieën/voedselintoleranties. De uitleg over het Avondmaal en het delen van wat mensen raakt in het Avondmaal werd als positief ervaren.

Bijlage: Lijst suggesties

Peiling viering januari 2018

- Waxinelichtje soms (aan het einde) niet centraal in viering, kan ook bij Avondmaal
- Vooral lopend aspect bewaren
- Avondmaal in aparte dienst zodat je bewust voor kunt kiezen
- Zo blijven
- Niet meer aan einde van de dienst! 10 minuten later is iedereen alweer met gedachte bij de koffie! Nu ook veelal al 11 uur nog gauw het Avondmaal doen!! WEL voor de verkondiging. Zijn we allemaal nog ' bezig' met het avondmaal, kan ook de predikant hierop inspelen
- Het gaat goed zo
- Maak er meer een 'feestje' van door er een echt gezamenlijke maaltijd van te maken
- Viering in een kring vind ik altijd mooi, maar om praktische redenen zal dat hier niet goed mogelijk zijn vanwege het grote aantal
- Voor de verkondiging, langer aandacht vasthouden
- Zingen tussendoor
- Minder vaak, vrolijker
- Nòg vrolijker muziek, zeker de slotzang
- Het is goed zo. Elke vorm heeft voor en tegen
- Een ontbijt met elkaar
- Blijven zitten en gezamenlijk het brood eten. Wel allen aansluiten naar voren. Geen ruimte laten tussen de banken
- Brood, glutenvrij
- Als het kan de bankviering terug?
- Vrolijke muziek, niet zo statig – het brood voor onderweg vind ik zeer plechtig klinken. Meer tempo, nu duurt het lang
- Dankliederen zingen
- Rustiger verloop; besef je meer waar het over gaat
- Kinderen/ jongeren meer betrekken door taal, lied en activiteit
- Het doorgeven van brood en beker aan elkaar
- Kinderen die diakenen helpen
- Balans tussen taal van nu en traditie
- Zou fijn zijn als er tijdens het Avondmaal minder gepraat zou worden
- Wachtrij korter, 2 bekera's zoals vroeger, aan beide kanten 1
- Wat ik jammer vind, is dat er te veel gepraat wordt. Als men brood en wijn heeft gehad, kunnen vele mensen niet het respect opbrengen om gewoon stil te zijn. Geeft irritatie en doet af aan mijn beleving.
- Bij RK is eucharistie gewoon!
- Haal de 'begravenis'stemming eruit
- De gesproken taal naar het avondmaal toe erg ouderwets
- 2 ouderlingen/diakenen naast voorganger mogen ook weg
- Bij het uitdelen van het brood wordt er iets gezegd, bijv: 'brood uit de hemel', bij het delen van de wijn mis ik zo iets
- Actieve houding (lopend om brood/wijn te ontvangen) is goed! Verbondenheid zou meer tot uiting komen als iedereen tegelijk brood en wijn tot zich neemt

bijvoorbeeld in een grote kring en wachten tot iedereen brood heeft en dan samen iets zeggen of zingen voor het brood te nuttigen. Wijn zou dan bij het teruggaan naar de bank uitgereikt kunnen worden. Ik besef dat dit in kleine gemeenschap beter zou gaan.

Internetpeiling

1. Laat de diakenen niet op het eind brood en wijn nuttigen, maar tijdens de gang in de gemeente. Nu is het een beetje poppetjes kijken.
2. Dat er meer rust in de kerk zelf is. Mensen die al deelgenomen hebben gaan met elkaar zitten praten wat erg hinderlijk is voor de kerkgangers die nog gaan deelnemen. Begin is een keer van achteraf, wellicht heeft dit een rustiger verloop. Een eigentijdse uitleg van de betekenis van het avondmaal mag ook wel.
3. 1 keer per jaar avondmaal, en hier dan een aantal zondagen naar toe werken, zoals b.v. met kerst. Deze dienst dan wel goed onder de aandacht brengen en proberen er een bijzondere, feestelijke dienst van maken waar wat van uitstraalt.
4. De onrust van het lopen wegnemen
5. Keuze maken om wel of niet mee te doen via een dubbele dienst, dan krijg je de groep mensen bij elkaar die beleving hebben bij het avondmaal
6. Het mag vrolijker!
7. Af en toe een mooi (passend) lied via youtube laten horen/zien, af en toe eens iemand laten vertellen wat Avondmaal voor hem/haar betekent of waarom hij/zij het (mee-)viert, af en toe iets toelichten over de betekenis (denk aan de kinderen) of laat een kinderkringleider dat doen.
8. Nee
9. Nee eigenlijk niet. Van mij hoeft het niet zo.
10. Ja, mondeling ...
11. Ik vind het avondmaal fijn en belangrijk en schrijf de data altijd in m'n agenda. Maar als het dan die zondag is, komt het helaas toch niet uit. Misschien eens in een andere setting dan een morgendienst?
12. voor de kinderen aan de avondmaal vieren in kinderkring . voor ons kaarsje aansteken of gebed brieven schrijven . waar voor willen bidden of om vergeving van onze schuld.
13. Ervaar het als een soort afraffeling... iets wat zo nodig moet. Ik voel me daarbij niet op mijn gemak!
14. om en om 1 x zittend / 1 x lopend
15. Ik vind dit een eenzijdige vraag. Ik wil niet dat de beleving van het Avondmaal verbetert. Ik wil minder Avondmaalsvieringen. Voor mij is alleen de Avondmaalsviering op Witte Donderdag belangrijk.

Enquête 3 juni

- * Dit doorvoeren
- * je zou dit zo kunnen doen
- * doorgaan zo
- * wellicht ook een keer "lopend" uitproberen
- * Twee schalen brood en twee bekertjes per vak verhoogt het tempo misschien, als dat gewenst is

- * liever zelf in actie komen en naar voren gaan
- * houden zo
- * ja, ipv 3 nu 6 diakenen en dan met 2 groepen dus dan zijn er 2 bekers te gelijk (dus zoiets als bij de collecte)
- * ga zo door
- * meerdere schalen en bekers
- * hoe gaat het met de kinderen
- * wanneer het brood uitgedeeld is zou het zinvol zijn om hieraan vooraf dit nog in te leiden met een toepasselijke tekst
- * meerdere schalen en meerdere bekers
- * tekst van de dominee meer formilier
- * dubbele bekers
- * ter verbetering meer schalen brood en meer bekers rond laten gaan dan duurt het niet zo lang
- * zo blijven doen, desnoods in 2 delen
- * per 2 rijen een beker en schaal
- * liever kleine bekertjes (druivensap). Anders in nog kleinere kring vieren
- * niet als enige vorm, wel aanvulling
- * 1 x per jaar zeker doen!
- * onduidelijk van tevoren dat het een proef was, beter communiceren
- * experimenteren met andere vormen is oke.
- * zo verder gaan

Enquête Hallo-Contactviering

- In kring voorin zoals nu in de zijzaal en grote zaal in de banken.
- Vind ik lastig. Het gaat in feite om de triggering om Jezus in je leven te laten “zijn”. Daar kan de manier van kerkvieren wellicht bij helpen, maar hoe?
- Misschien elke viering anders? Verrassingseffect.
- Praktisch puntje; ik zou het brood gebruiken wat we altijd gebruiken. Breekt gemakkelijker, heeft geen korst en is minder droog.
- Het brood zelf afbreken en aan elkaar doorgeven. **4x**
- Niet terug naar het oude systeem, in kleinere diensten het Avondmaal doen.
- Wijnbeker schoonvegen of brood dopen in de wijn.
- Kringvorm mooi voor verbondenheid, alleen mogelijk in kleinere groep denk ik.
- Bij de wijn het verbonden zijn met elkaar kunnen benadrukken door elkaar een hand te geven.
- Minder vaak Avondmaal, beter 1 keer goed dan 5 keer matig.
- In Rode Loperdienst uit proberen. “Gezamenlijke maaltijd” of “eten in je uppie of gezamenlijk” of iets van dien aard. Met teksten uit de bijbel “in gewone taal”.
- Gedeeltes waren goed, maar het kringgesprek had nog wel wat uitgebreider gekund.
- Het idee van Marijke om een kring te maken vond ik prima.
- Ruimte te creëren voor andere vormen om op die manier in gesprek te blijven over het Avondmaal
- Volgende keer brood en wijn in een kring.
- Misschien dat het breken van het brood ook een bijzondere betekenis krijgt wanneer we zelf een stuk breken. Eigenlijk zoals je zag bij de Passion. **2x**

- Op Goede Vrijdag aan de Grote tafel is een goed idee.
- Blijven zoeken naar avondmaal als verbindingsmiddel.
- Ik zoek geen fysieke verbondenheid, ik beleef het zittend beter los van afleidende procedures.

Heilig Avondmaal is traditie (goed). Ritueel blijft het een formeel geregeld.

Herinnering aan Goede Vrijdag. 2 weken terug, betere vorm.